

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การประเมินโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในนิคมสร้างตนเอง : กรณีศึกษานิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์” เป็นการวิจัยเชิงประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยกำหนดระเบียบวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารวิชาการ วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ ผลงานและรายงานที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา
2. ศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Study) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนดโดยใช้แบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ สมาชิกนิคมสร้างตนเองที่มีคุณสมบัติเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 17,265 คน เนื่องจากสถานที่ตั้งนิคมส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวนสมาชิกนิคมฯ มากเป็นอันดับที่ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งสมาชิกนิคมฯ ได้มีการปรับเปลี่ยนอาชีพจากการปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลัง มาเป็นการปลูกยางแทน ทำให้ในตอนเริ่มต้นโครงการสมาชิกนิคมฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ มีการยื่นกู้เงินน้อย และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนอาชีพทำให้สมาชิกนิคมฯ มีการยื่นกู้เงินจำนวนมากขึ้น โดยทำการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ในปี 2547 ถึงปี 2549

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างของประชากรตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2547, น. 130) ขนาดประชากร 20,000 คน มีขนาดตัวอย่าง 377 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงประเมินการดำเนินงานของโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนฯ ในนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C)
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I)
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P)

โดยข้อมูลในข้อที่ 1. ถึงข้อที่ 3. จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้องของโครงการฯ (Secondary Data) ส่วนข้อมูลในข้อที่ 4 ผู้ศึกษาจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และนำแบบสอบถามไปทดลอง (Pre-test) ใช้กับสมาชิกนิคมที่ศึกษาจำนวน 30 คน ที่นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการลงไปเก็บแบบสอบถามกับสมาชิกนิคมที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นรายบุคคล เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และทำการทดสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความครอบคลุมของเนื้อหาและข้อมูลที่ต้องการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามที่นำไปทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.711 แสดงว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้เพื่อสอบถามสมาชิกนิคมสร้างตนเองที่มีคุณสมบัติเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนฯ ในนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีประเด็นการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลของการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนฯ

1.1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และหนี้สิน ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และอายุ และรายได้ของครัวเรือน ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

1.2 ข้อมูลของการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนฯ เป็นคำถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนฯ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การผ่านกระบวนการกลั่นกรองและการพัฒนาศักยภาพ การยื่นขอกู้เงินโดยใช้สินทรัพย์ตามโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนกับธนาคาร วัตถุประสงค์ในการกู้ และวงเงินกู้ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด

ส่วนที่ 2 การประเมินการดำเนินงานของโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนฯ

เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ ในขั้นตอนการออกเอกสารสิทธิ ขั้นตอนการชี้แจงนโยบายแก่สมาชิกนิคมฯ ขั้นตอนการตรวจสอบและรับรองเอกสาร ขั้นตอนการฝึกอบรม ขั้นตอนการยื่นกู้ ขั้นตอนการอนุมัติเงินกู้ วงเงินกู้ที่ได้รับ ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล การชำระหนี้ การใกล้เคียงข้อพิพาทนอกศาล และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนฯ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด

และข้อเสนอแนะของการดำเนินงานโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในนิคมสร้างตนเอง โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้สมาชิกนิคมฯ ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมากำหนดกรอบของแบบสอบถาม จากนั้นนำเสนอแบบสอบถามที่สร้างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) จำนวน 4 ท่าน ตรวจพิจารณาเนื้อหา ลักษณะคำถามเพื่อความถูกต้องเหมาะสมทางด้านภาษาและความชัดเจนของคำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับสมาชิกนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยสมาชิกนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นชุดเดียวกับประชากรที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.711 แสดงว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ประสานและทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ในการลงไปเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน ในพื้นที่ของนิคมฯ ซึ่งสมาชิกนิคมที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ตอบแบบสอบถามให้กับผู้ศึกษา จำนวน 377 คน
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ของนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยประสานกับสำนักพัฒนาสังคมเพื่อขอข้อมูลดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยสังคมศาสตร์ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การประเมินการดำเนินงานของโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนฯ ในด้านการประเมินผลผลิต ได้แก่ ความพึงพอใจของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ ต่อกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ จะใช้วิธีการ Rating scale 5 ช่วง ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ 5
พึงพอใจมาก	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ 4
พึงพอใจปานกลาง	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ 3
พึงพอใจน้อย	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ 2
พึงพอใจน้อยที่สุด	แทนค่าด้วยคะแนนเท่ากับ 1

4. การแสดงระดับความพึงพอใจเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 5.00-4.51	หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-3.51	หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-2.51	หมายถึง พอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-1.51	หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-1.00	หมายถึง น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยสังคมศาสตร์ โดยกระทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อเตรียมลงรหัส
2. นำข้อมูลมาลงรหัสและบันทึกข้อมูล
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ร้อยละ (Percentage)

$$\text{ร้อยละของจำนวนใด} = \frac{\text{จำนวนนั้น}}{\text{จำนวนเต็ม}} \times 100$$

3.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X_i}{n}$$

เมื่อ	X	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X_i$	แทน	ผลรวมทั้งหมด
	n	แทน	ขนาดของตัวอย่าง

3.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum f_i X_i^2 - (\sum f_i X_i)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวอย่าง

$\sum f_i X_i^2$ แทน ผลรวมของแต่ละระดับยกกำลังสอง

$\sum f_i X_i$ แทน ผลรวมของทั้งหมดระดับยกกำลังสอง

n แทน ขนาดของตัวอย่าง

เกณฑ์การตัดสินใจของโครงการและตัวชี้วัดของโครงการ

เกณฑ์การตัดสินใจของโครงการและตัวชี้วัดของโครงการ จะแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงก่อนดำเนินการโครงการฯ ช่วงระหว่างดำเนินการโครงการฯ และช่วงสิ้นสุดโครงการฯ

ช่วงก่อนดำเนินการโครงการฯ เป็นการประเมินในด้านสถานะแวดล้อมก่อนมีโครงการฯ และด้านปัจจัยเบื้องต้น ว่ามีความพอเพียงที่จะใช้ในการดำเนินการโครงการฯ

การประเมิน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ในการตัดสินใจ
ด้านสถานะแวดล้อม (C : Context)	- สภาพทางภูมิศาสตร์ - สถานะแวดล้อมทางสังคม - สถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ - วัตถุประสงค์โครงการฯ	- สถานะแวดล้อมก่อนและหลังมีโครงการฯ มีผลต่อการดำเนินโครงการฯ
ด้านปัจจัยเบื้องต้น (I: Input)	- ความพร้อมของทรัพยากร เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และระบบฐานข้อมูล	- ระดับความพอเพียงของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินโครงการฯ

ช่วงระหว่างดำเนินการโครงการฯ เป็นการประเมินด้านกระบวนการของโครงการฯ ในด้านปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกนิคมในแต่ละกระบวนการ

การประเมิน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ในการตัดสินใจ
ด้านกระบวนการ (P : Process)	- สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ มีส่วนร่วมในขั้นตอนของกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน	- สมาชิกนิคมฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถดำเนินการตามกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน มากกว่าร้อยละ 80

ช่วงสิ้นสุดโครงการฯ เป็นการประเมินด้านผลผลิตของโครงการฯ ได้แก่ สมาชิกนิคมที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับโอกาสในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในด้านอาชีพ และสมาชิกนิคมสามารถเข้าถึงแหล่งทุน และมีความพึงพอใจในกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

การประเมิน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ในการตัดสินใจ
ด้านผลผลิต (P : Product)	- สมาชิกนิคมฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ และได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในด้านอาชีพ - สมาชิกนิคมฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้	- มีจำนวนสมาชิกนิคมฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ และได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในด้านอาชีพ มากกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ - มีจำนวนสมาชิกนิคมฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับเงินทุน มากกว่าร้อยละ 10 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้
ด้านผลผลิต (P: Product)	- ความพึงพอใจของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ ต่อกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน	- สมาชิกนิคมฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความพึงพอใจในกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในทุกขั้นตอนในระดับมาก

การนำเสนอผลการศึกษา

การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยสังคมศาสตร์ มา
นำเสนอในรูปแบบของตารางแสดงผล และการบรรยายประกอบตาราง รวมทั้งการอภิปรายผล
การศึกษาในครั้งนี้

สำนักหอสมุด